

Phẩm 8: BỒ-ĐỀ PHÂN

Bấy giờ, Bồ-tát Diệu Cát Tường hỏi Bồ-tát Vô Cấu Xứng:

–Với các pháp Phật, Bồ-tát làm thế nào để đạt đến chỗ cứu cánh?

Bồ-tát Vô Cấu Xứng nói:

–Nếu các Bồ-tát hành không phải là nơi hưởng tối thì mới đạt đến chỗ cứu cánh của pháp Phật.

Bồ-tát Diệu Cát Tường hỏi:

–Bồ-tát hành không phải là nơi hưởng tối như thế nào?

Bồ-tát Vô Cấu Xứng trả lời:

–Các Bồ-tát mặc dù hành nơi cõi năm tội vô gián nhưng không có tâm sân giận, não hại. Mặc dù hành nơi cõi Ma-lạc-ca (địa ngục) nhưng lìa tất cả bụi bặm cấu uế phiền não. Mặc dù hành nơi các cõi bàng sinh nhưng lìa tất cả vô minh tăm tối. Mặc dù hành nơi cõi A-tố-lạc, (ngạ quỷ) nhưng lìa tất cả cao ngạo ngã mạn. Mặc dù hành nơi cõi Diệ-ma vương nhưng chứa nhóm hành trang phước tuệ rộng lớn. Mặc dù hành cõi định vô sắc nhưng không thích hưởng về cõi đó. Mặc dù thị hiện hành nơi cõi hạnh tham dục nhưng không thọ dục tất cả những gì ở trong đó, lìa tất cả sự đắm nhiễm. Mặc dù thị hiện hành nơi cõi hạnh sân giận nhưng đối với tất cả cảnh giới của hữu tình lìa các sân giận, không có tâm tổn hại. Mặc dù thị hiện hành nơi cõi hạnh ngu si nhưng với tất cả pháp đều xa lìa vô minh tăm tối, dùng ánh sáng trí tuệ để tự điều phục mình. Mặc dù thị hiện hành nơi cõi hạnh tham lam keo kiệt nhưng vứt bỏ những gì trong ngoài, không đoái hoài đến thân mạng mình. Mặc dù thị hiện hành cõi hạnh phạm giới nhưng sống an ổn trong tất cả giới, công đức Đâu-đà ít muốn, biết đủ, trong một tội nhỏ cũng thấy rất sợ hãi. Mặc dù thị hiện hành nơi cõi hạnh sân giận mà an trụ hoàn toàn vào tâm Từ bi không não hại. Mặc dù thị hiện hành cõi hạnh biếng nhác nhưng siêng năng tu tập tất cả căn lành, tinh tấn không thay đổi. Mặc dù thị hiện hành nơi cõi hạnh căn loạn nhưng luôn an nhiên tịch tĩnh. Mặc dù thị hiện hành nơi cõi hạnh ác tuệ nhưng hoàn toàn thông đạt tất cả tất cả pháp thế gian và xuất thế gian, có lòng tin đạt cứu cánh tuệ Ba-la-mật đa. Mặc dù thị hiện hành cõi hạnh dục vọng

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

đối trá, nhưng hoàn thành phương tiện thiện xảo. Mặc dù thị hiện hành nơi cõi hạnh phương tiện mật ngữ kiêu mạn, nhưng đều đốc thành lập cầu đồ để cứu giúp muôn người. Mặc dù thị hiện hành nơi cõi hạnh tất cả phiền não của thế gian nhưng tánh thanh tịnh hoàn toàn không nhiễm. Mặc dù thị hiện hành nơi cõi hạnh chúng ma, nhưng có trí tuệ giác ngộ tất cả pháp Phật và tự chứng biết không nhờ vào người khác. Mặc dù thị hiện hành nơi cõi hạnh Thanh văn nhưng giảng pháp chưa từng nghe cho các hữu tình. Mặc dù thị hiện hành nơi cõi hạnh Độc giác nhưng vì hoàn thành đại Từ, đại Bi tạo mọi thành thực cho chúng sinh. Mặc dù thị hiện ở cõi bần cùng nhưng được của cải châu báu vô tận. Mặc dù thị hiện ở cõi khuyết căn nhưng đầy đủ tướng tốt đẹp đẽ. Mặc dù thị hiện ở cõi ti tiện nhưng sinh vào nhà Phật thuộc dòng họ tôn quý tích tập hành trang phước tuệ thù thắng. Mặc dù ở cõi gây ốm, xấu xí, bị mọi người ghét nhưng được thân như Na-la-diên đẹp đẽ, các hữu tình thích nhìn. Mặc dù ở cõi già bệnh, nhưng diệt trừ rốt ráo căn già bệnh vượt qua các sợ hãi về chết. Mặc dù hiện ở cõi cầu của cải địa vị, nhưng tu tập nhiều quán tưởng vô thường, dứt các sự mong cầu. Mặc dù hiện ở cõi cung thất kỹ nữ với các thú vui nhưng luôn vượt qua khỏi các bần dơ dục lạc, tu tập rốt ráo hạnh xa lìa. Mặc dù hiện ở cõi đần độn nhưng đầy đủ trang nghiêm biện tài, đắc Đà-la-ni, trí tuệ nhớ không mất. Mặc dù ở cõi tà đạo nhưng lấy chánh đạo độ các hữu tình. Mặc dù hiện ở cõi tất cả sinh nhưng thật sự đoạn hẳn tất cả nơi chốn sinh khởi. Mặc dù hiện ở cõi Bát-niết-bàn nhưng luôn xả bỏ sinh tử tương tục. Mặc dù thị hiện đắc diệu Bồ-đề chuyển đại pháp luân, nhập Niết-bàn, nhưng luôn siêng năng tu tập các hạnh Bồ-tát liên tiếp không gián đoạn.

Thưa Bồ-tát Diệu Cát Tường! Bồ-tát hành không phải là nơi hưởng tối như vậy mới được gọi là đạt tới cõi cứu cánh của pháp Phật.

Bấy giờ, Bồ-tát Vô Cấu Xứng hỏi Đại sĩ Diệu Cát Tường:

–Những gì là chủng tánh của Như Lai? Xin Đại sĩ lược nói cho.

Bồ-tát Diệu Cát Tường nói:

–Tất cả chủng tánh của thân hư giả, là chủng tánh của Như Lai, tất cả chủng tánh của vô minh hữu ái là chủng tánh của Như

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Lai, chủng tánh của tham dục, sân giận, ngu si là chủng tánh của Như Lai, chủng tánh của hư vọng điên đảo là chủng tánh của Như Lai. Như vậy tất cả chủng tánh của năm uẩn, chủng tánh của sáu xứ, chủng tánh của bảy thức trụ, chủng tánh của tám tà, chủng tánh của chín não, chủng tánh của mười đạo nghiệp bất thiện, đó là chủng tánh của Như Lai. Nói tóm lại, chủng tánh của sáu mươi hai kiến, tất cả phiền não, pháp ác, bất thiện là chủng tánh của Như Lai.

Bồ-tát Vô Cấu Xứng nói:

–Căn cứ vào mật ngữ nào mà Đại sĩ nói như vậy?

Bồ-tát Diệu Cát Tường trả lời:

–Chẳng phải người thấy vô vi đã nhập vào vị Chánh tánh ly sinh thì có thể phát tâm Chánh đẳng giác Vô thượng, mà cốt yếu là trụ vào các hành hữu vi phiền não, người chưa kiến đế thì có thể phát tâm Chánh đẳng giác Vô thượng. Ví như nơi cao đất khô cằn thì không thể sinh hoa Ôn-bát-la, hoa Bát-đặc-ma, hoa Câu-mẫu-đà, hoa Bôn-đồ-lợi. Bốn loại hoa này chỉ mọc trong chỗ ẩm thấp có bùn nhơ. Cũng vậy, chủng tánh của hàng Thanh văn, Độc giác đã thấy vô vi, đã nhập Chánh tánh ly sinh thì không thể phát tâm Nhất thiết trí. Chỉ ở trong các hành ẩm thấp bùn nhơ của phiền não mới phát sinh Nhất thiết trí. Vì ở trong ấy có thể sinh trưởng các pháp Phật.

Này thiện nam! Ví như trồng cây ở giữa hư không thì không bao giờ sinh trưởng, mà phải trồng nơi đất thấp ướt có phân mới sinh trưởng được. Cũng vậy, chủng tánh của hàng Thanh văn, Độc giác đã thấy vô vi, đã nhập vào vị Chánh tánh ly sinh, thì không thể làm tăng trưởng các pháp Phật. Mặc dù phát sinh thân kiến lớn như núi Diệu cao nhưng có thể phát nguyện đại Bồ-đề. Vì ở trong đó phát sinh các pháp Phật.

Này thiện nam! Nếu như người không vào biển cả thì không thể lấy được châu báu phệ lưu ly vô giá, không vào biển cả sinh tử phiền não thì không bao giờ phát sinh châu báu Nhất thiết trí vô giá. Thế nên biết chủng tánh của tất cả phiền não, sinh tử là chủng tánh của Như Lai.

Khi ấy, Tôn giả Đại Ca-diếp khen Bồ-tát Diệu Cát Tường:

–Lành thay! Lành thay! Đại sĩ nói rất hay, là lời chân thật, lời thành thật, lời không khác. Đúng như Đại sĩ đã nói, tất cả chủng tánh

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

của phiền não sinh tử là chủng tánh của Như Lai. Vì sao? Vì trong tâm tương tục của chúng tôi hiện nay, chủng tánh sinh tử đã khô nát rồi nên không bao giờ phát tâm cầu đạo quả Chánh đẳng giác. Thà có thể tạo nên nghiệp năm tội vô gián chứ không làm A-la-hán như chúng tôi không thể đạt đến giải thoát cứu cánh. Vì sao? Vì tạo nên nghiệp năm tội vô gián còn có năng lực làm dứt hết nghiệp ấy để phát tâm Chánh đẳng giác Vô thượng, lần lần thành tựu tất cả pháp Phật. Còn các A-la-hán chúng tôi thì không bao giờ có khả năng như vậy. Ví như người bị khuyết căn thì không thể nào hưởng được năm dục. Cũng vậy, các A-la-hán trừ sạch các lậu, đã dứt hẳn các kết sử thì không thể làm gì được với pháp Phật. Lại không có ý chí cầu diệu pháp của chư Phật. Cho nên hàng phàm phu có thể báo ân Phật, còn hàng Thanh văn, Độc giác thì không thể nào báo ân được. Vì sao? Vì phàm phu sau khi nghe pháp Phật thì tăng trưởng công đức, làm cho Tam bảo không đoạn tuyệt, có thể phát tâm Chánh đẳng giác Vô thượng, dần dần thành tựu các pháp Phật. Còn hàng Thanh văn, Độc giác dù trọn đời nghe nói về Vô úy, Lực của Phật cho đến tất cả công đức Bất cộng nơi pháp Phật... cũng không bao giờ phát tâm Chánh đẳng giác Vô thượng.

Bấy giờ, trong chúng hội có Bồ-tát tên Phổ Hiện Nhất Thiết Sắc Thân hỏi Bồ-tát Vô Cấu Xứng:

–Cư sĩ! Cha mẹ, vợ con, nô tỳ, tôi tớ, bạn bè quyến thuộc, thị vệ, voi ngựa, xe cộ, người giữ ngựa ở đâu sao không thấy gì cả?

Bồ-tát Vô Cấu Xứng nói kệ trả lời:

*Tuệ độ: Mẹ Bồ-tát
Thiện phương tiện là cha
Những đạo sư thế gian
Đều do đấy mà sinh.
Diệu pháp lạc là vợ
Từ bi là con gái
Pháp chân đế: Con trai
Thắng nghĩa không là nhà.
Phiền não là đệ tử
Tùy ý mà chuyển hóa
Giác phần là bạn lành*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Do đầy thành Chánh giác.
Sáu Độ là quyển thuộc
Bốn Nhiếp là kỹ nữ
Kết tập chánh pháp ngôn
Để làm âm nhạc diệu.
Tổng trì là vườn hoa
Đại pháp là cây rừng
Trang hoàng hoa giác phẩm
Quả giải thoát, trí tuệ.
Ao tám giải vi diệu
Nước định đầy, trong suốt
Trái đầy hoa bầy tịnh
Rửa sạch các bụi cấu.
Voi ngựa là thần thông
Lấy Đại thừa làm xe
Điều khiển: Tâm Bồ-đề
Đi vào đường tám chánh.
Trang hoàng bằng tướng diệu
Xen lẫn những tướng đẹp
Xấu hổ là y phục
Thắng ý lạc: vòng hoa.
Chánh pháp là châu báu
Hiện bày là phương tiện
Hành đúng dẫn thắng lợi
Hồi hướng đại Bồ-đề.
Bốn tinh lự là giường
Sống trong sạch là nệm
Niệm trí luôn giác ngộ
Luôn luôn ở trong định.
Đã ăn, pháp bất tử
Lại uống mùi giải thoát
Tắm rửa tâm thanh tịnh
Xoa ướp bằng giới phẩm.
Tiêu diệt giặc phiền não
Dũng mãnh không ai bằng*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Chiến thắng bốn quân ma
Dựng thẳng cờ giác ngộ.
Tuy thật không sinh diệt
Cho nên nghĩ thọ sinh
Đều hiện các cõi Phật
Như mặt trời chiếu khắp.
Đem hết món thượng hạng
Cúng dường chư Như Lai
Với Phật và thân mình
Tất cả không phân biệt.
Dù biết các cõi Phật
Và hữu tình đều không
Nhưng thường tu tịnh độ
Lợi vật không mệt mỏi.
Tất cả các hữu tình
Sắc thanh và oai nghi
Bồ-tát lược vô úy
Đều hiện trong chốc lát.
Dù biết các nghiệp ma
Thị hiện chuyển theo đó
Đạt phương tiện cứu cánh
Tùy ý thành tựu cả.
Hoặc thị hiện thân mình
Có những già, bệnh, chết
Làm thành thực hữu tình
Như pháp huyễn tự tại.
Hoặc hiện nổi kiếp thiêu
Trời đất đều cháy rụi
Vì hữu tình chấp thường
Chiếu để biết mau diệt.
Ngàn câu-chi hữu tình
Cùng đến mời Bồ-tát
Nhận sự cúng dường ấy
Khiến họ hướng Bồ-đề.
Với những cấm chú thuật

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Thư luận và kỹ nghệ
Đều biết rất hoàn hảo
Tạo lợi lạc hữu tình.
Các đạo pháp thế gian
Đều xuất gia trong đó
Theo phương tiện lợi sinh
Không rơi vào các kiến.
Hoặc làm mặt trời, trăng
Phạm vương chủ thế giới
Địa thủy và hỏa phong
Tạo lợi ích muôn loài.
Gặp kiếp bệnh truyền nhiễm
Hiện làm các thuốc hay
Diệt trừ các bệnh khổ
Để hướng đại giải thoát.
Nếu với kiếp đói khát
Hiện làm các thức ăn
Trước trừ đói khát ấy
Rồi nói pháp để vui.
Nếu với kiếp đao binh
Thì tu Từ bi tịnh
Để vô lượng chúng sinh
Vui mừng không sân giận.
Nếu gặp lúc đại chiến
Hiện các nhóm có sức
Đến giải hòa cho họ
Khuyến phát tâm Bồ-đề.
Các cõi Phật vô lượng
Địa ngục cũng vô biên
Đi ngay đến nơi ấy
Cứu khổ để an vui.
Ở các cõi bàng sinh
Tàn hại ăn nuốt nhau
Đều thị hiện vào đó
Lợi lạc nói đời trước.*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Thị hiện thọ các dục
Nhưng luôn tu tĩnh lự
Chế ngự các ma ác
Để chúng không làm hại.
Như hoa mọc trong lửa
Nói là việc hiếm có
Tu định mà hành dục
Càng hiếm có hơn đây.
Hoặc hiện làm dân nữ
Dụ những kẻ háo sắc
Trước dẫn bằng tướng dục
Sau bảo tu trí Phật.
Hoặc làm chủ thành ấp
Chủ buôn và quốc sư
Quan viên đến giúp đỡ
Làm lợi lạc hàm thức.
Vì những người khốn khổ
Hiện làm kho vô tận
Cung cấp hết nghèo đói
Khiến hưởng đại Bồ-đề.
Với những người kiêu mạn
Hiện làm đại lực sĩ
Bẻ gãy cống cao ấy
Để trụ nguyện Bồ-đề.
Với những người sợ hãi
Dùng cách an ủi họ
Sau họ hết sợ rồi
Khuyến phát tâm Bồ-đề.
Hiện làm Tiên nữ thông
Tu phạm hạnh thanh tịnh
Khiến họ trụ an lạc
Trong giới, nhẫn, từ, thiện.
Hoặc thấy các hữu tình
Hiện tại cần giúp đỡ
Vì họ làm tội lỗi*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Đệ tử để giúp họ.
Dùng đủ mọi phương tiện
Khiến ưa thích chánh pháp
Ở trong các phương tiện
Đều tu học hoàn hảo.
Với vô biên hành động
Vô biên việc đã làm
Vô biên trí viên mãn
Độ thoát vô biên chúng.
Giả sử tất cả Phật
Trụ trong trăm ngàn kiếp
Khen ngợi công đức ấy
Vẫn chưa thể cùng tận.
Ai nghe pháp như vậy
Không nguyện đại Bồ-đề
Trừ hữu tình thấp kém
Và người không chút trí.*

M